

Орган
УКРАЇНСЬКОЇ
ГРОМАДИ

С Т О К Г О Л Ь М С Ъ К І Й

ВІСНИК

Рік II.

15-го січня 1950 р.

Швеції
Гетьмана
ОРЛИКА 145

Ч. 3.

НОВА УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

На Загальних Зборах 7-го січня 1950 року вибрано нову Управу Громади в такому складі:

Василь ДЕХТАР - Голова,
Іван СТРАШКО - I-ший Заступник Голови,
Михайло ПЛОЦАНСЬКИЙ - 2-гий Заступник Голови,
Іван МИГАЛКО - Секретар,
Григорій КІХ - Заступник Секретаря і Бібліотекар,
Василь СТАСІК - Скарбник.

Докладніше про Загальні Збори в середині числа.

"Радісна новина!"

"СТОКГОЛЬМСЬКИЙ ВІСНИК"
ОРГАНОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ.

"Згідно з договором між Українською Громадою й Українським Бюро, "Стокгольмський Вісник" перетворюється з підмінним числом на ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ ІМ. ГЕТЬМАНА ОРЛИКА. Перша і єдина українська газета в Швеції стає власністю і трибуною всього зорганізованого й національно здисциплінованого українського громадянства цього терену.

Почин Українського Бюра став уже громадською необхідністю. Хайже ж принесе він якнайбільше користі!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ВІДЗНАЧУЄ 240-ові РОКОВИНИ ВИБОРУ ПИЛИПА ОРЛИКА НА ГЕТЬМАНА.

В квітні цього року минає 240 літ з дня вибору на Гетьмана України великого мазепинця - Пилипа Орлика, під високим протекторатом короля шведів Карла XII.

Для відзначення цієї урочистої річниці, Загальні Збори Української Громади дnia 7-го січня 1950 року постановили переіменувати назву Громади й затвердили слідуюче офіційне ім'я її:

"УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ІМЕНИ ГЕТЬМАНА ОРЛИКА".

По шведськи:

"UKRAINSKA FÖRENINGEN HETMAN ORLYK".

УВАГА!

Почтова адреса:

УВАГА!

UKRAINSKA FÖRENINGEN HETMAN ORLYK

Postbox 5016

STOCKHOLM 5

Почтове жиро:

UKRAINSKA FÖRENINGEN HETMAN ORLYK
Konto nr. 35 91 65 Stockholm 5

Телефон:
62 11 95

ЗАГАЛЬНІ ЗВОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

Дні 6-го і 7-го січня п.р. пройшли під знаком різдвяного святкування Загальних Зборів Української Громади та відправлення першої української Служби Божої в Стокгольмі Достойним Генеральним Вікарієм Високопреосвященого Епископа Кир Івана Бучка, о. В. М. ван де Малс, ЧНІ. Відвідини Впр. Отця Генерального Вікарія особливо зворушили цілу нашу українську кольонію, тому що виявили батьківське піклування про нас Кир Івана, Владики Української Греко-Католицької Церкви, який ще тільки кілька тижнів тому в листі до Уповноваженого УНРади на Швецію, редактора Богдана Кентржинського, заповідав свої відвідини, або свого Генерального Вікарія, в Швеції. Віримо, що близька будуччина дозволить нам зустріти також самого Владику Кир Івана.

Впр. о. М. ван де Малс був почесним гостем на ХхвтіххВечері громадському Свят-Вечері, сидячи поруч іншого почесного гостя, Митрополита Естонської Православної Церкви, Високопреосвященішого Владики Александра. 7, 8 і 9 січня о. Генеральний Вікарій відправив у католицькій церкві у Стокгольмі Службу Божу, при чому першого дня відчитав Послання Високопреосвященого Епископа Бучка до Українців, розкинених по світі. Хоч Служба Божа була т.зв. тиха, то проте вона зворушувала всіх до глибини душі. Услужував о. Генеральному Вікарієві п. С. Чупак з Лінчъопінгу, давній питомець Гр.-Кат. Семінарії, якого посередництву - як заявив нам о. ван де Малс - й треба завдячувати, що о. Генеральний Вікарій вспів зреалізувати юї давніше пляновану подорож до Стокгольму вже на наше Різдво. Не можна без зворушення не згадати батьківського піклування о. Генерального Вікарія про хоріх: коли він зачув, що в двох шведських санаторіях лежить двох хоріх українців, він посвятив дві ночі їзди, щоб приїхати до тих санаторій і відправити для наших хоріх земляків Службу Божу та підкріпити їх на дусі. Подорож про з Стокгольму він міг відбити завдяки великодушній підтримці католицького єпископа Стокгольму, д-ра Мюллера. Дуже сердечно приймали нашого Душпастиря також со. Домінікані в Стокгольмі.

Великим і непростим промахом минулорічної Управи Громади було, що вона не повідомила українців ані в Стокгольмі, ані на провінції про приїзд до Стокгольму о. Генерального Вікарія, наслідком чого десятки вірних греко-католиків та православних, які від років ждали на нагоду почути Службу Божу й проповідь на рідній мові, з теперішньої нагоди не змогли скористати. В передвечірі першої Служби Божої, яку відправив о. ван де Малс, довідалися про це тільки припадкові гости Свят-Вечірного святкування, запршувані Управою за вузько-партийним ключем. Проте вістка про дорогого Гостя рознеслася дуже скоро, і принаймі деякі з стокгольмських українців вспіли на час прийти до периви. Треба сподіватися, що нова Управа Громади ніколи не допустить до такого поважного промаху.

Самий Свят Вечір пройшов як і за попередніх років, пригноблююче враження на учасників робила тільки відсутність десятків громадян, які поприїджали з місцевостей, віддалених на сотки кілометрів, але на вечерю не були запрошенні. Одночасно більша половина присутніх складалася з шведів. Під час і після вечірі відбувалися різні виступи, як вертеп, співи та магічно-факірські пописи п. Гарасима Іванкова. Стокгольмський щоденник "Дагенс Нигетер" помістив на другий день репортаж з після української імпрези з рисунками кількох українських типів, які припали по вподобі висланому кореспондентові газети, а також з рисунками о. ван де Малса й Митрополита Александра в дружній розмові.

На другий день, 7-го січня, мали відбутися Загальні Збори о год. 10-ї ранку. З огляду на Службу Божу, Управа перенесла їх на год. 15-ту того дня, але не повідомила про це всього членства. Крім того виявилось, що більша половина громадян взагалі не була повідомлена Управою про речинель Зборів. Не дивлячись на те, на призначенну годину зявилася велика кількість громадян, щоб упорядкувати нездорові відносини, які минулорічна Управа Громади завела в нашому житті своєю невмілістю та своїми нездоровими й неетич-

ими акціями проти окремих членів Громади. Крім того багато людей приїхало до Стокгольму на те, щоб вияснити причини протистатутового й протизаконного виключення Управою з членів двох Ревізорів Української Громади. Помітна була незломна воля членства оздоровити громадський сектор, вирівняти непорозуміння та пустити громадське життя в здорове русло.

І тут сталася неймовірна, досі нечувана й непрактикована в українському громадському житті подія. Уступаючий голова Федорчук і секретар Скобович почали з наперед приготованої листи вичислювати людей, які мають "право" брати участь у Загальних Зборах, які мають "право" бути гостями. Половина людей взагалі не попала ані на одну, ані на другу листу і мусила б, за пим генеральним пляном відіїджати додому, за сотні кільometрів, не побувавши на Загальних Зборах, на які зони приїхали. За винятком кільканадцяти одиниць, всі члени й гости відмовилися від участі в такому збіговиці й поставили домагання переведення законних зборів. Найбільше обурення викликало намагання Управи, не допустити до Загальних Зборів навіть Ревізійної Комісії!

Формальним узасадненням для Федорчука й Скобовича мало бути, згідно з їх заявою, те, що в Зборах могли взяти участь тільки члени, які заплатили членську вкладку до місяця грудня включно. До окремої залі почали впускати кількох, раніше приготованих людей, між якими був п.Іванків, який не вплачував вкладки пільг рік, п.Семанюк з Мальмю, який не заплатив ні одної членської вкладки за пільг рік, і як інші подібні. В той час, коли дійсні члени, що своїми вкладками й жертвами підтримують Громаду, лишалося за дверима, в замкненій залі горстка змовників проти громадського співживуття почала відбувати наради під президентом п.Семанюка, який не заплатив ні одної місячної вкладки.

За кілька хвилин почали покидати залю нелегальніх нарад також ті члени, які від збентеження просто механічно ввійшли туди, або пішли туди з метою закликати уступаючу Управу до правопорядку. В багатьох з них були слізи на очах від сквильовання й огиди проти такого поступування засліплених фанатиків, яких метою було, як ставало очевидним, зірвати Загальні Збори і таким чином затриматися при "владі" ще хоч один рік. Але Загальні Збори, не дивлячись на це, відбулися згідно з приписами статуту Української Громади та згоді з законом.

Не дивлячись на пригноблення, яке в першому моменті викликали обурюючі засоби кліки, яка розрахувала свою перевагу на те, що Збори мали відбутися в чужому, нанятому льюкалі /Громада своєї власної домівки не має/, який Федорчук замовив у своєму власному імені /хоч заплатив за нього громадськими грішми/ і тому нік у ньому розпоряджатися, як хотів, Загальні Збори скоро набрали живого й ділового характеру. Навіть приkre, жалюгідне вражіння з першої в громадському житті шведських українців боївки, яка на сходах до залі стояла з ціллю випровокування бійки, якось затерлося. Було шкода дивитися на тих молодих трьох-четирьох людей, які з затисненими п'ястуками /у ли/ готові кинутися на своїх земляків, щоб перевести в життя темні заміри стокгольмського політурука Рудника, безоглядного затійника всієї ворохобні на громадському секторі. Треба сподіватись, що ця безсовісна людина буде покарана своїми звержниками, на яких покликується, бо своєю діяльністю тут, при допомозі Федорчука й Скобовича, вона не тільки розкладає наше місцеве громадське життя, але й діє на шкоду національній справі України та компромітує ту українську політичну групу, за якого репрезентанта себе видає. Не можна собі ніяк уявити, щоб поважна українська політична група дозволяла себе компромітувати неотесаністю і безсовісністю такого "репрезентанта".

Ревізійна Комісія Української Громади в Швеції проголосила офіційно беззаконністю махінацій Управи, після чого все присутнє громадянство, за винятком горстки кількох людей, що дали себе впрягти до воза нерозважної кліки, що рішила відколотися від громадського загалу, перейшла до відбування Загальних Зборів з таким порядком: 1.Відкриття, 2.Вибір Президії, 3.Привіти, 4.Зміни Статуту УГ, 5.Звіт Управи, 6.Звіт Ревізійної Комісії, 7.Дискусії над Звітами, 8.Вибір нової Управи, 9.Вибір Ревізійної Комісії, 10.Внески запити,

Перебіг Зборів

Загальні Збори відкрив Голова **Журя Ревізійної Комісії Української Громади**, редактор Богдан Кентржинський, закликавши до річевих нарад в дусі громадської й національної солідарності. На Предсідника Зборів вибрано пана Василя Муляра, на секретаря п. Юрія Бориса. Загальні Збори вислали щирі привіти Українській Национальній Раді, Українській Повстанчій Армії, Високопреосвяченішому Митрополитові Української **Київської митрополії** Автокефальної Православної Церкви, Владиге Полікарпові та Високопреосвяченому **Блаженному** Кир Іванові Бучкові, Апостольському Візитаторові Українців у Західній Європі. Після відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів, приступлено до переведення деяких змін Статуту Української Громади, запропонованих на звичайних сходинах УГ, які попередили Загальні Збори того ж таки дня. Для відзначення 240-х роковин вибору на гетьмана України Пилипа Орлика, надано Громаді імя цього великого націєнта, таючи § I Статуту тепер звучить: "Товариство носить назву УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ІМ. ГЕТЬМАНА ОРЛИКА, по шведськи УКРАЇНСКА ФОРЕНІНГЕН ГЕТМАН ОРЛИК". Місцем осідку Громади є Стокгольм". § 6 Статуту змінено відносно числа членів Краї Управи, яке тепер збільшено з 5 на 6. В § 13 встановлено, що "на випадок розв'язання Української Громади ім. Гетьмана Орлика Річні Загальні Збори рішають про майно Громади". Досі статут не рішення помилково давав в руки Управи.

Ревізійна Комісія поінформувала Загальні Збори про перебіг відносин з Управою. Вже в лютому 1949 р., несповна два місяці після Загальних Зборів, Управа вилвила таке несолідне ставлення до Української Национальної Ради, всупереч резолюції Загальних Зборів 6.1.19 1949 р. та супроти пропонованого Виконним Органом УНРади Уповноваженого на Швейцію, що Ревізійна Комісія була змущена зарядити ревізію її діяльності. З кореспонденції з закордонними українськими установами виявилось, що Управа вже за той короткий час встигла скомпромітувати нашу організацію в очах поважних національних діячів. Попри це Управа розпочала безсовісну наклепницьку акцію проти ред. В. Кентржинського для якої не мала ніяких документів. На цій ревізії Голова Управи Федорчук, в присутності всіх членів Управи й Ревізійної Комісії зложив письменно слово чести, що припинить свої наклепницькі акції, за які його одноголосно на тому спільному засіданні осудили члени Управи й Ревізійної Комісії. Проте вже кілька днів пізніше Федорчук продовжував свою акцію з ще більшою замктертістю, що разом уже при відкритій участі Заступника Голови Романа Рудника, який на спільному засіданні заперечив свою причасність до акції Федорчука, яку він окреслив прилюдно "юдинкою". Від того часу, як ствердила Ревізійна Комісія і все громадянство, Федорчук, Рудник, а при кінці також секретар Скобович самовільно використовували ім'я й печатку Громади для своїх розкладових акцій, не завагалися шукати спілки з вороже наставленими поляками проти членів громади, які їм стали нелюбі, рознесли свій смігник також серед місцевих діячів балтійських країн, у яких викликали погорду до Громади своїми доносами, розбили і так невеличку нашу Громаду на два табори. Боячись відповідальності перед Загальними Зборами, вони намагалися не допустити до Зборів Ревізійної Комісії та начинець і більшості громадянства. В звязку з цим Ревізійна Комісія внесла резолюцію, якої зміст подано на іншому місці. Загальні Збори університети постанову Управи про виключення з Громади ревізорів В. Бориса й В. Кентржинського, засудили її негідне поступування та висловили недовіру всім членам Управи, окрім Скарбника Стасюка, який у своїй діяльності лояльно дотримувався статуту й закону та не пішов на беззаконні махінації В. Федорчука, Р. Рудника, В. Скобовича й К. Гарбара. Своїм фанатизмом і засліпленим, своїми хоробливими й інандрійськими амбіціями, ці люди причинили дуже багато шкоди громадському життю цього терену та самі поставили себе поза рамки сконсолідованих громадського життя. Вони відкололися від громади якраз тоді коли, нарешті, довершилась консолідація всіх теренових національних і громадських установ, вони й далі склеровують свої зусилля на наклепи, доноси, розсекування. Але сьогодні вони не роблять принаймі у власному імені, чи в імені своєї кліки, не стягаючи тим самим більше паличого сорому на нашу Громаду. Цей факт заспокоїло схильоване й обурене українське громадянство.

При виборі нової Управи Загальні Збори вийшли з заложення, що ті під створити на найширшій демократичній базі, щоб також громадянство на рівні отримало змогу, активно включитися в праце громади та її контролювати. На Голову Громади вибрано подавляючо більшістю голосів пана Василя ЕХТЯРЯ, знаного українського діяча в Скандинавії від десятих років Бродавж багатьох літ п.Дехтяр ового часу був Головою Української Громади в Фінляндії, де під його проводом маленька горотна українців вела взірцеву роботу, знану й визнану українськими громадськими й національними установами в пілому світі. Багато найвизначніших українських діячів науки, політики й громадського життя відвідували в свій час Фінляндію, всі вони знають особисто п.Дехтяра, цього неутомного борця за українську справу на Півночі. Його ім'я і його довголітній досвід стають запорукою успішної праці Громади, його добре ім'я серед українців за кордоном приворне також добре ім'я українців у Швеції, на яке кинула пляму попередня Управа. На Заступників Голови вибрано загально знаних і популярних серед громадянства членів І.Страшка та М.Площанського, секретарем Громади став старий і досвідчений український діяч як п.Іван Михалко, заступником Секретаря й Бібліотекарем призначено знаного усім українцям з транспорту Вернадотта Григорія Кіха. П. В.Стасюкові Замальні Збори висловили своє довіря й призначення за позитивну праце в найтяжчих обставинах перевибором його на скарбника Громади. Всі члени нової Управи користуються повним довірям найширших кругів українського громадянства в Скандинавії, ім'я ж Голови Дехтяра ще більше популярне завдяки тій жертвенній праці, яку він у Фінляндії перепровади як співробітник УІС/Українського Бюро/ та фактичний керманич Комітету Допомоги Українським Полоненим у Фінляндії.

До Ревізійної Комісії Громади ввійшли: Пані Михайлина Савла, п.Василь Muляр і п. Я.Самсонович як члени, а пп. Б.Залуга й Т.Мельниченко як заступники.

Під час кінцевих дискусій, в яких усі присутні брали живу участь, особливо ж п.Папірний, п.Зінченко, п.Дехтяр, п.Самсонович і ін., обговорено напрямні праці. П. Залуга підкреслював вагу видавання власного часопису та закликав до ще більшої пожвавлення цієї діяльності. Готовість Бюро передати Громаді "Стокгольмський Вісник" та перетворити його на її офіціоз, приято з захопленням. Загальні Збори Української Громади пройшли під знаком пов.ої консолідації нашої Громади та її апарату з Представництвом Вищого Органу УНРади на Швецію, Українським Бюром, УПКореспонденцією, "Стокгольмським Вісником" та Українським Академічним Клубом. Присутні з великою жертвенністю складали членські вкладки та жертвували на "Стокгольмський Вісник", якого пресовий фонд зростає з дня на день! Загальні Збори Української Громади ім. Гетьмана Орлика закінчено відсніванням національного гимну.

В.С.

П о в і д о м л е н и я

1. Протокол Загальних Зборів Української Громади ім.Гетьмана Орлика 7.І. 1950 р. і новий Статут буде розісланий членам і громадянству до кінця січня п.р.
2. Всі листи й посилки до Громади висилати тільки на адресу:
Ukrainska Föreningen Hetman Orlyk, Postbox 5016, Stockholm 5.
3. Платіть членські вкладки! Висота вкладки незмінна: 2 /два/ корони на місяць. Приєднуйте нових членів! Чим більше членських вкладок, тим більша запорука нашої громадської праці. Всі гроші для Громади висилайте тільки на поштове жирове кonto ч. 35 91 65:
Ukrainska Föreningen Hetman Orlyk, Postgirok nr. 359165, Stockholm 5.
4. Підтримуйте "Стокгольмський Вісник" пожертвами на пресовий фонд! Від тепер датки слати тільки на кonto Громади: Ukrainska Föreningen Hetman Orlyk, Postgirokonto nr. 35 91 65, Stockholm 5. з зазначенням: "Пресфонд Ст.В."

У п р а в а .

150

ВІДОЗВА

Члени Української Громади, українки й українці в Швеції!

З нагоди Нового Року Управа складає всім Вам щиро сердечний привіт та здоровить усім добром. Бажаємо, щоб кожний у цьому році успішно перевів у життя свої приватні плани та щоб одночасно причинився до поживлення правлі нашої Громади на користь Батьківщини й на користь усього українського загалу в північних країнах Скандинавії.

Ми цей рік започаткували гарно: обєднанням всіх конструктивних і творчих сил нашого терену для спільногого прямування до однієї мети. Присутність на Загальних Зборах Уповноваженого Виконного Органу УНРади та щирій привіт Зборів УНРаді включив нашу кольонію в ряди Воюючої України під одним національно-політичним проводом, якому підпорядковалася вся українська еміграція в гілому світі. Надхнений привіт Зборів Української Повстанчої Армії - УПА - визначив нашу нерозривну спільністю з Рідним Краєм і Мого геройськими партизанами-лицарями, кровними братами нашими, які зі зброяю в руках ведуть нерівну боротьбу за ті ідеали, якими горить цілий наш народ у Батьківщині й на виганні.

Синівський привіт Князем Українських Церков, Високопреосвященнішому Митрополитові Полікарпові та Високопреосвященному Єпископові Кир Іванові Бучкові визначили нашу рішучість, керуватись у правлі зasadами християнської етики й моралі.

На Загальних Зборах до повного порозуміння між усими існуючими українськими організаціями й установами цього терену: Представництвом Виконного Органу УНРади на Швецію, Українською Громадою, Українським Бюром, Українським Академічним Клубом, "Стокгольмським Вісником" і Українською Політичною Кореспонденцією /УПН/.

Обєднані спільною ідеєю, національною солідарністю й братерською любовю, будемо докладати всіх сил, щоб піднести рівень нашого національно-громадського життя до вершин, які відповідали б інтересам нашого народу, життєвим потребам нашої кольонії на Півночі, зasadам демократії та культурному рівніві країни, в якій живемо.

Від цього спільногого фронту відбилася невеличка горстка фанатиків, яких непогановани беззаконні методи засудило все демократичне громадянство з Стокгольму й з-поза Стокгольму. Сподіваємось, що ці люди таки накінець зрозуміють шкідливість своїх терористичних методів і скаменуться. Нашою ціллю є гармонійне співжиття всіх українців у Швеції й Скандинавії, обєднання всіх наших сил в службі Батьківщини. В нашій Громаді двері відкриті для всіх чесних земляків доброї волі.

Підтримуйте свою Громаду! Приєднуйте їй нових членів! Вплачуйте точно членські вкладки! Жертвуйте на "Стокгольмський Вісник"!

Стокгольм, дня 8-го січня 1950 року.

Василь Дехтар вр.
Голова

Іван Мигалко вр.
Секретар

Адреса для листування: UKRAINSKA FÖRENINGEN HETMAN ORLYK,
Postbox 5016, Stockholm 5
Для грошей: Postgirokonto nr. 35 91 65, Stockholm 5.